

Hier de vragen en mijn antwoorden:

-1 In hoeverre vindt u dat het lerarenregister in huidige vorm moet blijven bestaan in de wet terwijl niet duidelijk is hoe de nieuwe koers voor professionalisering van leraren eruit ziet?

Het lerarenregister moet geheel worden afgeschaft. Er is bij leraren geen draagvlak voor. Dat laatste is ook de reden dat de verantwoordelijken hier nimmer onderzoek naar hebben gedaan en willen doen. De invoering van het lerarenregister is overigens sowieso prematuur geweest. Een dergelijk register kan alleen functioneren als sluitstuk van een meeromvattend proces gericht op kwaliteitsverbetering. Ik heb steeds de randvoorwaarden gemist om de gewenste veranderingen in gang te zetten, zoals de ontwikkeling tot een zelfbewuste beroepsgroep, de beschikbaarheid van kwalitatief en kwantitatief adequaat nascholingsaanbod en het bezit van voldoende tijd en middelen. De sanctie op het niet binnen vier jaar herregistreren - verlies van de lesbevoegdheid - is in de huidige omstandigheden ongeschikt en disproportioneel. Het registervoorportaal, ten slotte, wijzigt niets aan de voorwaarden voor het inzetten van onbevoegde leraren. Het verbeteren van de positie en de kwaliteit van de leraren begint namelijk met het aanpakken van het onbevoegd lesgeven door het wegnemen van de oorzaken van het lerarentekort. Een lerarenregister, dat ervan uitgaat dat de beroepsgroep inhoud en ontwikkeling van het beroep normeert, kan alleen functioneren als sluitstuk van een meeromvattend proces dat is gericht op verbetering van kwaliteit. Eerst zal een aantal zaken op orde moeten zijn, voordat aan invoering van een dergelijk register valt te denken. Zo zal het lerarentekort moeten worden aangepakt en zullen er beperkingen moeten worden gesteld aan het gebruik van onbevoegde leraren. Verder zullen het aanbod en de kwaliteit van lerarenopleidingen beter moeten worden afgestemd op de bijscholingsvraag van scholen en zal de beroepsgroep tot ontwikkeling moeten komen. En er zullen, zoals ik al memoreerde, éérst voldoende tijd en middelen ter beschikking moeten worden gesteld.

2. Wat is uw mening over de verplichting van het bevoegd gezag om een professioneel statuut vast te stellen? In hoeverre zou deze verplichting reeds voorafgaand aan de nieuw te ontwikkelen koers van het lerarenregister moeten gelden?

Nog afgezien van het feit de totstandkoming van een professioneel statuut op de scholen veel te veel aanleiding geeft tot onduidelijkheid door wollig opgesteld taalgebruik, omdat de schoolleiding zo veel als mogelijk wenst te voorkomen dat de leraar weer de eigenaar wordt van zijn vak, is ook de volgorde van de te ontwikkelen zaken niet juist en daarom verwerpelijk. Het lerarenregister dient het sluitstuk van al deze zaken te zijn. Zie ook mijn antwoord bij vraag 1.

3. Wat is uw opvatting over het wettelijk verplichte bekwaamheidsdossier dat het bevoegd gezag over leraren moet bijhouden?

Een school moet kunnen aantonen dat de leerkrachten die les geven, ook daartoe bevoegd en bekwaam zijn en dat ze de mogelijkheid krijgen om hun bekwaamheid te onderhouden. Daarom is er in de school van elke leerkracht een bekwaamheidsdossier. Echter, dit is reeds lang en op grond van de cao van kracht. De Wet beroep leraar en lerarenregister voegt hier niets aan toe, sterker, is op deze wijze een betutteling voor leraren omdat dit afbreuk doet aan de wijze waarop de doelgroep zelf zijn beroepsregister wenst in te richten. Het lerarenregister is dus ook geen beroepsregister, maar een register waarin slechts wordt bijgehouden of en hoeverre de leraar aan zijn nascholingsverplichtingen voldoet.

4. Wat is uw opvatting over een wettelijke definitie van het beroep leraar?

Op zich kan ik mij wel vinden in de wettelijke omschrijving van het beroep leraar waarbij de leraar verantwoordelijk is voor

- de inhoud van het onderwijs (vakinhoudelijke proces);
- de manier waarop leerlingen die inhoud leren (vakdidactisch proces);
- het leerklimaat binnen de school (pedagogisch proces);

Echter, de bekwaamheidseisen zijn niet of onvoldoende door de beroepsgroep zelf opgesteld, alsmede zijn de sanctiemaatregelen bij het niet voldoen aan deze eisen aan de beroepsgroep opgelegd en in die huidige vorm ook disproportioneel. En, het is nog maar de vraag of de leraar in de praktijk op genoemde punten voldoende zeggenschap krijgt binnen de school, vooral wanneer de school van

mening is dat die professionele ruimte niet past binnen het onderwijskundig beleid van de school. Op deze wijze is die ruimte in de praktijk slechts een wassen neus.

Ik ben er meer een voorstander van dat het professioneel statuut binnen de kaders van de wet door leraren zelf wordt opgesteld en het bevoegd gezag van de scholen verplicht is hier uitvoering aan te geven, zowel in mogelijkheden, tijd als in geld.